

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Med detta nummer följer bilaga.

HERTHA

TIDSKRIFT FÖR DEN SVENSKA
KVINNORÖRELSEN
UTGIVEN AV FREDRIKA BREMER-FÖRBUNDET
❧ REDAKTÖR: ELLEN KLEMAN ❧

ÅRGÅNG 18
SEPTEMBER
1931

**när
jag blev
världens
lyckligaste
fru**

hade jag klart för mig, att kredithandel är en av hemmets värsta fiender. Vår ekonomi skulle från början läggas på en säker grund. Kontanthandel blev min paroll.

Jag förstod att i den butik, där alla köpa kontant, skulle också jag köpa bäst. Därför gick jag redan från första dan till den kooperativa butiken.

Jag ger också alla andra nygifta det rådet:

**gör pengarna dryga –
köp kooperativt**

Gammal svensk
rococo
Förnämligt
Elegant
Modernt

Garanterad extra
1:ma förs. Alpaca
och kontrollerat äkta
silver. Mönstret som
bör finnas i varje
svenskt hem.

Endast hos juvelerare

Ett gott råd!

Vid köp av Kuvertsilver lägg noga märke till kvalitetsbeteckningarna.

EXTRA 1:ma N. S. 32 Gr ALP.

och

EXTRA 1:ma N. S. 45 Gr ALP.

Lika litet som Ni köper en billig, underhållig möbel för Edert hem, bör Ni köpa underhålligt kuvertsilver.

En gyllene regel vid köp av kuvertsilver:

*Låt aldrig förleda Eder av ett billigt pris,
Ni betalar alltid för mycket och för dyrt
för en billig kvalitet.*

LÅT EDER JUVELERARE
VISA VÅRA MODELLER

Gustaf III & Chippendale

HERTHA

ÅRGÅNG XVIII

SEPTEMBER 1931

HÄFTE 7

O. D. I:s konferens i Stockholm 17—21 aug. 1931.

Open Door International's program är bekant för Herthas läsare, den svenska Open Door-föreningens ordförande, fröken Ingeborg Walin, har i förlidet års februarihäfte av vår tidskrift berättat om O. D. I:s tillkomst och redogjort för de arbetet bestämmande riktlinjerna. "En internationell kamporganisation för de förvärvsarbetande kvinnornas ekonomiska frigörelse" hade hon satt som underrubrik på sin artikel, och detta är också i starkaste koncentration en karakterisering som täcker föreningens syfte och strävanden. Den unga sammanslutningen, endast två år gammal, har nu i augusti hållit sin andra internationella konferens, och det var Stockholm som, på inbjudan av Sverige, denna gång blev mötesplatsen.

När man vid konferensens öppnande den 17 augusti på morgonen för första gången såg presidiet samlat vid det långa bordet på tribunen i Strand Hotells stora sal, konstaterade man omedelbart att det var i stort taget nya ansikten. Ej de gamla välbekanta från Internationella Röst-

rättsalliansens och Internationella Kvinnoförbundets tidigare möten. Med ett stort och lysande undantag, Chrystal Macmillan, den kvinnliga rösträttens övertygade vapendragare, nu O. D. I:s energiska ordförande — och med minne av att Ingeborg Walin numera också sitter i Rösträttsalliansens styrelse.

Ytterst på venstra flygeln fångar blicken fru Thyra von Beetzen-Östmans intelligenta, livliga drag, Finlands tillskott i den internationella ledningen. Vid sidan av henne frapperar M:me de Craene van Duurens, Belgien, bleka, högintellektuella ansikte, med dess prägel av stark viljeintensitet. Mrs Winifred Le Sueur, England, näst i raden, tyckes representanten för solid arbetskraft i samma mån som hennes landsmaninna Mrs Elizabeth Abbott, den engelska Open Doorföreningens ordförande, gör intryck av frisk kampberedskap och träffsäker, glad humor. Gertrud Baer, Tysklands enda företrädare vid konferensen på grund av de inträffade ogynnsamma ekonomiska förhållandena, den alltid till hands varande

FÖLJ MED ER TID —
HANDLA HOS

HYVÉNS

Odenplan, Stockholm

och vakna experten — med vemodiga mörka ögon lysande i ett vitt tunt ansikte —, Miss Edith Rodgers, O. D. I:s Genèvebyrås föreståndare, och Sveriges Ingeborg Walin samt först och sist Miss Chrystal Macmillan på ordförandeplatsen, i mer än en bemärkelse centralfiguren, med det nu silvergråa håret kring det allt jämt fräscha unga ansiktet, ur vilket ögonen blickar emot en med den kloka, goda och fasta blicken, fullbordar samlingen kring presidiebordet.

Delegerade hade, i sin helhet taget, sänts av Danmark, Finland, Tyskland, Polen, Tjechoslovakien, Storbritannien, Belgien, U. S. A. och Nya Syd-Wales, och salen hade, som sig bör vid en kongress som denna, en livlig internationell prägel. Givetvis utgjorde svenskorna en stor kontingent och med fulltaligt utsedd delegation, vilket för övrigt även danskorna kom upp till med sina tolv representanter, däribland de för oss från så många kvinnosaksförhandlingar välkända, yrkesinspektrisen fru Julie Arenholt och trafikassistenten fröken Anna Westergaard.

Ordförandens stora programtal inledde förhandlingarna. I intet land, betonade Miss Macmillan, äger kvinnorna samma ekonomiska frihet som männen. O. D. I. begär denna för kvinnorna, liksom i övrigt fullt samma arbetsvillkor som männens samt opponerar mot principen att medelst särlagstiftning "skydda" den arbetande kvinnan, vilket i realiteten blir

begränsning av hennes arbetsmöjligheter. Fritt, som mannen får det, bör hon kunna bestämma om hon vill taga förvärvsarbete och vilket arbete hon vill välja, utan att berövas sin rätt därtill eller begränsas i dess utövande på grund av att hon är gift, är gravid eller har barn. Internationella Arbetarorganisationen, fortsatte Miss Macmillan, vore framför allt den institution, som, från sin utgångspunkt av att hjälpa de kvinnliga arbetarna, gjorde mest för att stjälp dem. Open Door hade också nedlagt ett direkt arbete på att för I. A. O. framlägga sina principer och söka förmå den att förstå och upptaga dessa.

Intet skandinaviskt land, slutade O. D. I:s ordförande, har ännu stadfäst de Internationella Arbetsbyråns konventioner, som går ut på att hindra avlönat nattarbete för kvinnor, eller moderskapskonventionen, som berövar kvinnorna rätten att själva bestämma huruvida de vill utföra avlönat arbete före och efter barnsbörd. Hon hoppades att de skandinaviska kvinnorna skulle stödja sina regeringar i arbetet att upphäva det tryck som utgår från Genève i och med där antagna restriktioner av kvinnoarbete, vilka redan på sina håll hunnit förstöra arbetande kvinnors möjligheter och därmed hindrat deras ekonomiska frigörelse. Striden gäller att åt världens kvinnor betrygga principen att arbetsvillkor skola baseras

GYSINGE Herrgårdspensionat

Förstklassigt! — Härligt läge vid Dalälven!

Elektr., ljus-, med- och varma bad; massage m. m.

Post- och telegr.-adress: HERRGÅRDEN, GYSINGE. — Tel. 27. — Begär prospekt!

på arbetets natur och ej på arbetarens kön.

Det breda anslaget för konferensens syfte var med detta anförande givet, och den stora frågan om antagande av ett på styrelsesammanträde förlidit år i Genève förberett förslag till en lika-lönkonvention — som därpå skall föreläggas I. A. O. — blev första förhandlingsärendet. Åberopande den paragraf i Versaillesfreden, där "principen att män och kvinnor skola erhålla lika lön för arbete av lika värde" förklaras vara av stor betydelse och ägnad att utöva inflytande på Nationernas Förbunds hållning, fastslogs nu i det föreliggande konventionsförslaget att kvinnornas förmåga att göra ett gott arbete är beroende av att de har samma möjligheter som män till uppfostran, läringsskap, utbildning och tillträde till examina; samma rätt till utövning av och befordran i varje yrke; samma rätt att underskriva arbetskontrakt, att mottaga och kontrollera sina inkomster samt att fordra dessas utbetalande; till sist att hon ej är inkompetent på grund av vare sig kön eller giftermål. Lika lön förklarades även inbegripa lika sjukdoms- och arbetsunderstöd samt lika pension.

Efter en ingående diskussion av de olika punkterna blev förslaget antaget med acklamation, i och för översändande till Internationella Arbetsbyrå, med ett tillägg av att O. D. I. vore på det klara med förekomsten av depression och arbetslöshet,

men ansåg icke dess mindre rättvisan fordra antagandet av en konvention av denna innebörd.

I samband härmed antogs en resolution gående ut på att i de länder, där sjuk-, invaliditets-, arbetslöshets- eller pensionsförsäkring finnes, bör understöd, som utbetalas, och villkoren för dessas utbetalning vara desamma för män och kvinnor samt att äktenskap ej får vara något skäl för att göra villkoren för understödets utbekommande mera betungande för kvinnorna än för männen.

Frågan om gift kvinnas rätt till arbete blev föremål för en särskild diskussion, som utmynnade i antagandet av ett framlagt resolutionsförslag, vari krävdes den gifta kvinnans rätt att själv avgöra huruvida hon vill åtaga sig avlönat arbete eller icke samt påpekades att det vore till nackdel för det allmänna intresset och ett intrång på kvinnornas personliga rättigheter om de förvägrades förvärvsarbete på grund av äktenskap eller tvingades att lämna sin anställning i händelse av giftermål.

Industrins rationalisering var ännu en annan av konferensens programpunkter och ett uttalande gjordes, varigenom O. D. I. uppmanar sina anslutna avdelningar, var och en i sitt land, att hemställa till resp. fackföreningar att kvinnor skola anställas på samma villkor som män samt till sina regeringar att ogilla I. A:s nattarbetskonvention samt Bernkonventionen, vilken upptar förbud enbart

DRICK RAMMLÖSA

Sveriges enda naturligt alkaliska vatten.

Hovleverantörer till H. Maj:t Konungen och H. K. H. Kronprinsen
av Sverige samt Hs. Maj. Kongen af Danmark.

för kvinnorna av nattarbete. Vidare att hemställa till regeringarna om utfärdande av bestämmelser om nattarbete gällande lika för män och kvinnor.

Skyddslagstiftningen för blivande och nyblivna mödrar i industriarbete var väl den framför andra stora frågan vid konferensen och diskuterades ingående. M:me de Craene van Duuren försvarade med glänsande vältalighet Open Door's och sin egen åsikt att Internationella Arbetsbyråns Washingtonkonvention, som stadgar att en kvinna ej skall tillåtas industriarbete sex veckor efter nedkomst, icke är ett skydd utan ett allvarligt ingrepp i personlig frihet och i en kvinnas rättigheter som löntagare. Kvinnorna vore icke, vid dessa tillfällen, enbart i behov av vila utan även av att äta. Detta var frågans komplicerad, och den vidtagna skyddslagstiftningen hade icke blivit ett effektivt skydd, i flertalet fall motsatsen av den hjälp, som åsyftats. Vid det enda offentliga aftonmöte, som hölls, framlades åter denna sak med samma vältalighet av M:me van Duuren, och dr Andrea Andreen-Svedberg framförde då ävenledes läkarens syn på den stadgade vilotidens illusoriska förmån för mödrarna. Den hade ett s k e n av hygien, sex veckors tvungen fattigdom vore varken för moder eller barn till nytta. Förr än tillräcklig moderskapspenning, som täcker den förlorade lönen, blivit verklighet, vore påbudet om vila blott fingerad hygien.

Liknande ställningstagande till frågan hade den skottska kvinnliga gyne-

kologen dr Alison Hunter, Glasgow, deklarerat under förmiddagsdiskussionen på konferensen. O. D. I:s uttalande blev även, utgående från här nämnda synpunkter, en protest mot Washingtonkonventionens bestämmelser.

Man torde kunna säga att det är i fråga om lagstadgat moderskapskydd som det visat sig att åsikterna — även på kvinnohåll — går skarpast i sär. Vi är i tillfälle att i detta Herthahäfte på annan plats återge två av de divergerande meningarna. M:me de Craene van Duuren har varit tillmötesgående nog att för Hertha direkt nedskrivna sina synpunkter, och fröken Elvira Wedberg framför en på industriarbeterskehåll framträdande uppfattning.

Av uttalanden som i övrigt gjordes av konferensen må här nämnas resolutionen angående nattarbetsförbudet, vilken fastslog att ingen nattarbetskonvention bör antagas såvida den ej bestämmer att varje förbud mot eller ordnande med nattarbete skall grundas på arbetets art och ej på arbetarens kön. En vädjan till I. A. att upphäva den nuvarande konventionen framställdes.

Vidare gjorde konferensen ett uttalande i arbetslöshetsfrågan, vari hävdades att arbetslöshet är en lika allvarlig sak för kvinnor som för män och att därför den politik, som bör följas, skall lämna fritt tillträde till varje slag av arbete och på samma villkor för kvinnor som för män samt medgiva utbetalande av arbetslöshetsunderstöd efter dessa principer, utan

PERMANENTONDULERING och MISE EN PLIS utföres av Fru E.OHLSSON.

ABRAHAMSSON, Damfrisörfirma, Sthlm. **Salonger:** Vallingatan 8, Vasagatan 26. — **Skönhetsvård o. den vackra permanentonduleringen** allt mer i ropet, såväl Tångondulering som Mise en plis sätter stil på den moderna frisyren. — Som bästa medel för hårvård rekommenderas **Medicinsk Tjärsalva Lanopyrolin.** — Förordas av läkare. — Tillverkas enligt recept av **Apotekare H. Palm**

någon restriktion på grund av kön eller för gifta kvinnor.

Med anledning av Internationella Arbetsbyråns rekommendation av speciella begränsningar av arbetstid för kvinnor i jordbruksarbete och ett från denna byrå emanerande förslag — såsom ett medel mot depressionen på detta arbetsområde — om antingen total avstängning av kvinnorna eller återvändande från individuellt lönesystem till familjelön uttalade konferensen sitt fördömande av att I. A. B. offentliggjorde dylika förslag, som i och för sig var en förstukken propaganda hos regeringar, arbetsgivare och manliga medtävlare och som sådan en direkt uppmaning till avskedande av kvinnor från ett deras viktigaste arbetsområde eller till deras utnyttjande som obetalda arbetare.

Till sist diskuterades av konferensen ett förslag till manifest med anledning av en av Internationella Arbetsbyrå utgiven publikation, vilken anges vara en vetenskaplig och objektiv undersökning av kvinnors lämplighet för industriellt och kontorsarbete, "en encyklopedi för hygien, patologi och socialt västånd med hänsyn till arbete, industri och handel". Manifestet, som till sin innebörd antogs av konferensen men i fråga om utredigering överlämnades till O. D. I:s styrelse, förklarar att denna publikation vore en allvarlig avvikelse från den skyldighet mot allmänheten, som ålagts I. A. genom fredstraktaterna, då denna skrift,

långt ifrån att vara vad den utges för och borde vara, i verkligheten är en pseudovetenskaplig, allt utom objektiv framställning, som går ut på förslag om vidare begränsningar av kvinnors arbete, en propagandaskrift mot halva mänskosläktets personliga och ekonomiska rättigheter.

Det av konferensen anordnade offentliga kvällsmötet, till trängsel besökt, var en O. D. I:s programförklaring — genom dess förnämligaste experter i de olika frågorna — angående de förvärvsarbetande kvinnornas ekonomiska frigörelse: nattarbetet, den gifta kvinnans förvärvsarbete, lika lön, moderskapsskyddet m. m. Talarna voro M:me de Craene van Duuren och dr Andreen-Svedberg (som förut nämnts), fröken Anna Westergaard, Danmark, och Mrs Elizabeth Abbott, England. Miss Macmillan presiderade som ordförande.

Från stadens sida hedrades konferensen med en mottagning i Stadshuset, varvid fru Ruth Gustafsson mottog gästerna i den icke närvarande ordförandens ställe och i ett tal hälsade dem välkomna. Sedan Miss Macmillan svarat å de inbjudnas vägnar intogs te och förfriskningar i Gyllne salen.

*

Veckan efter konferensen, 24—29 augusti, var en studiekurs i Sigtuna anordnad för konferensmedlemmar. Flera av de mera bemärkta utländska talarna, såsom Mrs Abbot, M:me de Craene van Duuren, Mrs

Ni vinner tid

och sparar pengar
genom att studera

Begär prospekt
i dag!

hos **Hermods**
Malmö.

Le Sueur, fru Arenholt och fröken Westergaard, voro föreläsare, samt dr Ada Nilsson, Sverige således.

De internationella gästerna åter-

vände nöjda med studiekursens utbyte — och inte minst med Sigtuna, som de fann bedårande.

E. K.

Fru Gertrud af Klintberg.

Några minnesord.

En brinnande själ, ett varmt viltfamnande hjärta ha med Gertrud af Klintbergs nyligen timade död upphört att vara till. Men vad den bortgångna varit och verkat hör till det som trotsar livets och dödens förändrighet, varför hennes bild för dem som ägt lyckan känna henne framstår i minnet med långt större livaktighet och klarhet än mången som ännu trampar denna jord.

Det är intrycket av en människa varav det endast skapats högst få i denna jämnstrukna värld, som inspirerat följande enkla åt hennes minne ägnade rader.

Som "den sista på skansen" skulle man kunna kalla Gertrud af Klintberg, ur Fredrika-Bremer-Förbundets synpunkt sett, när hon väl var så gott som den enda kvarlevande av dem som medverkat vid Förbundets stiftande och under dess första betydelsefulla banbrytande år. Att denna medverkan icke inskränktes till den korta pionjärtiden utan fortgick med oförminskad värme och energi långt där bortom, finner man genom en blick i förbundspapperen, varav framgår att fru Klintberg under tret-

tio års tid (1884—1914) kvarstod i styrelsen samt i kommittén för lagfrågor i tjugo år (1899—1918).

Även om man på Gertrud af Klintberg med full sanning kan tillämpa ordet att "intet mänskligt var henne främmande", uppmärksammade hon alldeles särskilt den sida av det kvinnliga reformarbetet som griper in ända från grunden eller det som betingas av införandet av en rättvis och människovärdig lagstiftning, ett av de mål som ju Förbundet satt som de främsta av sina strävanden. Så kunna ärenden som den gifta kvinnans förbättrade ställning, målsmansskapets avskaffande och rättsliga frågor av denna art, deras behandling och i de flesta fall bringande till en slutlig lösning sättas i samband med hennes namn.

Fru Klintberg framlade aldrig skriftligt sina synpunkter varken i dessa ämnen eller i de många andra, som lågo henne om hjärtat, hon ägde icke skriftställarens ambition, kanske ej heller förmåga, men hennes säkra blick, kloka omdöme och rika erfarenhet voro av oskattbart värde vid Förbundets handläggande av här

Stockholms Pressningsanstalt

Karlavägen 66, STOCKHOLM. Telefon Ö. 49 91.

Utför pressning, kemisk tvätt och färgning av damkläder. Arbetet utföres av fackman under garanti. Hämtas och hemsändes. Medlemmar av *Fredrika-Bremer-Förbundet* erhålla 10 % rabatt.

nämnda viktiga lagfrågor, liksom vid spörsmål av såväl social som etisk innebörd.

Utåt göra sig egenskaper sådana som hennes, huvudsakligen inriktade på de rådgivande momenten, knappast gällande, men de höra till de tysta krafter, utjämnande, förstående, på en gång klokt betänksamma och vid-synt frisinnade, som Fredrika Bremer brukade beteckna med det mång-sägande uttrycket: "åstadkomman-de". En människa av denna sällsynta art var den hängångna.

*

När jag tänker på en personlighet som Gertrud af Klintberg framstår hon för mig, med all sin av en stor originalitet stämplade egenart, som en typisk representant för den tid som vi speciellt ur kvinnosynpunkt kalla den banbrytande. De voro idé-ernas, principernas, för höga andliga och sociala värden nitälskande män-niskor. Brinnande i anden för det de ansågo för rätt, glömska av egen för-del, egen vinning, egen ära, kastade de sig i striden för dessa idéer, vilka särskilt då de kämpande utgingo från kvinnornas eget läger gällde en mer rättfärdigt tillämpad sedelag och bättre avvägd samhällsordning. De kunde entusiasmeras för tankar och frågor dessa 80-talsmänniskor — till tiden hörde de ju ovedersägligen dit — i en grad vartill vår nuvarande, av mer krassa existensproblem jord-bundna tid ej kan uppvisa några mot-svarigheter.

Och ingen fara för att kvinnor av

denna läggning skulle åsidosätta de faktorer som alltid ansetts för och väl även äro de för hennes kön i främsta rummet naturbestämde: hemmet och familjen. Sällsynt torde det dock då liksom i alla tider ha varit att som Gertrud Klintberg kunna så lyckligt sammansmälta de båda för de flesta som stridiga ansedda begreppen, den enskilda individens och samhällets.

Medelpunkten i en ovanligt stor fam-lij, där hon, särskilt efter mannens död för mer än ett tjugotal år sedan, utgjorde det sammanhållande och stö-dande elementet, sattes hennes för-måga som husmoder och uppfostra-rinna på större prov än för flertalet av gifta kvinnor. Det hem hon ska-pat åt de sina var ett lyckligt hem, en hel liten värld av sjudande liv, där barnen, fostrade i moderns anda, visste tillgodogöra sig det bästa av ti-dens många växlande företeelser och livsfrågor. Och av stor glädje måste det ha varit för denna moder att hos sina många rikt begåvade döttrar se de idéer förverkligade, för vilka hon och hennes medsystrar ägnat så myc-ken kraft, intelligens och energi. Så har från det Klintbergska hemmet utgått flera på olika områden av kvinnlig verksamhet framgångsrikt arbetande samhällsmedlemmar: det vetenskapliga, sociala, pedagogiska. Här, i förbundets tidskrift, bör sär-skilt nämnas dottern Gertrud, som vid sidan av sin sociala verksamhet med värme omfattade kvinnorörel-sens strävanden och vid sin alltför ti-digt inträffade död som suppleant till-

"Min salong" INSTITUT FÖR VETENSKAPLIG ANSIKTSVÅRD

Grevgatan 10, 1 tr., Stockholm. Tel. 794 97. Beställ tid.

Behandling av frostsckador, finnar, pormaskar, ådrig hud, vårtor, bruna fläckar etc. Berosolinbehandlingar.
MANICURE. MASSAGE. PEDICURE. Beställ tid.

ELSA GJÖRLING-BERGMAN.

Diplomerad från Académie Scientifique de Beauté, Paris.

hörde förbundets styrelse. Men av de många döttrarna var det dock flertalet som i egna hem, i fråga om det husliga, vetat ställa moderns gärning som ett efterföljansvärt exempel.

Med alla sina ytterst krävande plikter som familjemoder och, som nämnts, under en mycket lång period som verksam föreningsdeltagarinna, fann fru Gertrud Klintberg samtidigt tillfälle att ägna sig åt en vittomfattande läsning. Allt av betydelse inom böckernas värld önskade hon tillägna sig. Hon läste allt möjligt, även vetenskapliga verk i ekonomi och statistik, i filosofi, historia och politik. Hon kunde därför lägga en betydande litterär bildning till den allmänmänskliga och sin rika livserfarenhet. Det var detta som gjorde hennes umgänge så givande, förenat som detsamma var med en enkel naturlighet, en innerlig älskvardhet samt ett för henne eget medryckande liv i tal och åtbörder, vilket åt den lilla åldrade damen förlänade ett helt ungdomligt tycke.

Ända till de sista åren — och hon blev ju mycket gammal — skall hon ha bibehållit denna andens utomordentliga vitalitet oförminskad, även när enligt naturens ordning de kroppsliga krafterna började avtaga.

Men ännu så sent som sistlidna vår deltog den 91-åriga med sitt vanliga livliga intresse i Stockholms stadsfullmäktigeval.

Till sin egen och sina närmastes glädje kunde hon i början av sommaren låta föra sig till sin sörmländska släktgård Vretaberg invid Rönninge, där hon, liksom i Stockholmshemmet, brukade samla omkring sig den stora skaran barn och barnbarn.

Här slocknade hennes livsgärning stilla och omärkligt den 7 augusti, och världen blev en god och ädel människa mindre.

LOTTEN DAHLGREN.

Skrivelse från F. B. F.

I likhet med några andra kvinnoförbund ingick Fredrika-Bremer-Förbundet i juni med en skrivelse till regeringen utmynnande i hemställen, att den svenska delegationen till den allmänna nedrustningskonferensen år 1932 måtte få en sådan sammansättning att svenska kvinnors såväl nationella som internationella fredssträvanden bleve företrädda.

Under hand föreslogs samtidigt ett flertal kvinnonamn, representerande olika inställningar till försvarsfrågan.

LIPTONS THE

är bäst

Sjukkasareformen.

Det för innevarande års riksdag av regeringen framlagda förslaget till omorganisation av sjukkasseväsendet betecknade som bekant ej det första försöket att komma till en lösning i frågan. Ett flertal förslag hade tidigare sett dagen utan att dock leda till avsett resultat. Årets förslag byggde i allt väsentligt på förslaget av år 1930, men en överarbetning hade företagits för att tillmötesgå vissa särskilt från läkarhåll framförda önskemål, vilka åberopades mot reformen vid frågans behandling i riksdagen förra året. Såsom ofta är fallet, då sociala frågor stå på dagordningen, voro meningarna i riksdagen i viss mån delade även i fråga om årets förslag. Vid utskottsbehandlingen tillstyrktes emellertid regeringsförslaget med några smärre ändringar, och det sålunda ändrade förslaget bifölls därefter med stor majoritet i båda kamrarna.

Enligt riksdagsbeslutet skall den nuvarande sjukkaselagen, som i stort sett oförändrad tillämpats sedan år 1910, upphöra att gälla från och med den 1 januari 1932. I stället skola sjukkasorna — även de som nu icke äro registrerade — inordnas under understödsföreningslagen. En viss respittid för anpassning efter denna lag är dock medgiven för de enligt sjukkaselagen registrerade kassorna och under denna tid skall sjukkaselagen fortfarande tillämpas intill dess respektive kassor övergått till den

nya ordningen. Respittiden är emellertid begränsad till högst 3 år och utgår således den 1 januari 1935. För sjukkasor, som den 1 januari 1932 driva verksamhet såsom oregistrerade, inträder omedelbart skyldighet att låta registrera sig enligt understödsföreningslagen, för så vitt medlemsantalet icke understiger 50.

Understödsföreningslagen, vilken som bekant daterar sig från år 1912, har hittills gällt endast för kassor, som ej meddelat sjukhjälp, exempelvis pensionskassor och kassor för kapitalförsäkring. De ändringar i lagen, som nu vidtagits äro sådana, som betingats av att lagen skall gälla även för sjukkasor. Huvuddelen av de nya bestämmelserna inrymmas icke i själva lagen utan i en särskild förordning — *förordningen om erkända sjukkasor* —, genom vilken verksamheten skall regleras för de koncessionerade sjukkasorna. Dessa äro avsedda att bli de egentliga bärarna av den sociala sjukförsäkringens och kallas, såsom av förordningens benämning framgår, *erkända*. Med erkännande följer rätt till bidrag av staten, för vars beräkning skola gälla nyantagna *bestämmelser angående statsbidrag åt sjukkasor*. Helt ny är dessutom *förordningen om moderskapsunderstöd*, men denna berör ej den egentliga sjukförsäkringsverksamheten utan är endast avsedd att reglera utbetalningen via de erkända sjukkasorna av ett rent statligt un-

SY EDRA KLÄDER SJÄLV!

Sy dem efter ULLSTEINS och VOGUE's mönster, som finnas i ett mycket stort urval vackra och moderna modeller. ULLSTEINS och VOGUE's nyutkomna modejournaler finnas hos MEETHS, som är ensamförsäljare för Sverige av de världsberömda tillklippningsmönstren.

MEETHS

derstöd åt mindre bemedlade barnaföderskor.

Den nya organisationen.

Enligt förordningen om erkända sjuk-kassor äro kassorna av två slag, nämligen lokalsjuk-kassor och central-sjuk-kassor. Kassorna få helt olika karaktär och väsentligt skilda arbets-uppgifter. Understödsförening, som avser att utöva verksamhet såsom lo-kalsjuk-kassa, skall för att kunna an-tagas till erkänd sjuk-kassa ha till verksamhetsområde viss eller vissa närgränsande kommuner och bestå av minst 100 medlemmar; i undan-tagsfall får emellertid verksamhets-området omfatta endast viss del av kommun och medlemsantalet under-stiga 100 men ej 50. Förening, som avser att utöva verksamhet såsom central-sjuk-kassa skall däremot ha till verksamhetsområde ett eller flera landstingsområden eller stad, som icke deltagar i landsting. De städer, som sålunda kunna utgöra egna cen-tralsjuk-kasseområden, äro för när-varande till antalet 6, nämligen Stock-holm, Göteborg, Malmö, Hälsingborg, Norrköping och Gävle. Även annan stad kan emellertid ifrågakomma så-som verksamhetsområde för entrals-juk-kassa, om sjuk-kasseverksamhe-ten där nått större omfattning och var mera enhetligt organiserad, då förordningen om erkända sjuk-kassor utfärdades, d. v. s. den 26 juni 1931. För central-sjuk-kassorna är intet min-sta medlemsantal föreskrivet i förord-ningen, men det har beräknats att

antalet i allmänhet skall komma att överstiga 30,000.

I övrigt skall vid upprättandet av erkända sjuk-kassor gälla såsom all-män regel, att endast en central-sjuk-kassa får förekomma inom ett och samma landstingsområde och likale-des endast en lokalsjuk-kassa inom en och samma kommun eller del där-av. Har central-sjuk-kassa upprättats enbart för stad, får vanligen lokal-sjuk-kassa icke antagas för staden. Undantagsbestämmelser gälla emel-lertid för förening, som varit regi-strerad enligt sjuk-kasselagen och som före den 1 januari 1935 ansöker om antagande till erkänd sjuk-kassa. Ut-gör stad eget central-sjuk-kasseområ-de, får sådan förening, om den räk-nar minst 500 medlemmar, antagas till lokalsjuk-kassa för staden. Fa-briks- och yrkeskassor o. d. kunna även oberoende av de allmänna be-stämmelserna antagas till lokalsjuk-kassor för sitt speciella klientel samt få undantagsvis också antagas till central-sjuk-kassor.

För erkänd sjuk-kassa är skyldig-het stadgad, att inom sitt verksam-hetsområde — även i fråga om andra än kassans medlemmar — biträda vid handhavande av annan statlig social försäkrings- och understödsverksam-het. För sitt biträde erhåller emel-lertid kassan i så fall skäligt veder-lag, vars storlek bestämmes av Ko-nungen.

Medlemskap i erkänd sjuk-kassa.

Erkänd sjuk-kassa skall vara öppen för varje inom verksamhetsområdet

Mensendieck-Gymnastik för damer

gratis. Kutrygg, svankrygg och hållningsfel bortarbetas.

Anmälningar mottagas
pr tel. Östermalm 9821.

Rut Ivrell

Medlem av: »Bund Für Reine Mensendieck-Gymnastik». Obs.! Dipl. av Dr. B. M. Mensendieck. — Lektioner meddelas fr. 7,30 f. m. till 9 e. m.

Nybergatan 11. 6 tr.

Vägen för ernående av en harmonisk kropp, naturlig charm och

bosatt person, som är i åldern 15—40 år, har god hälsa och icke är behäftad med lyte, som kan väntas föranleda understöd i större utsträckning. För den som uppfyller inträdesvillkoren är kassa i princip skyldig att bevilja inträde. Under de 12 första månaderna efter det förening antagits till erkänd sjuk-kassa, är denna skyldighet utvidgad att omfatta även den, som fyllt 40 men ej 45 år. Å andra sidan är erkänd sjuk-kassa medgiven rätt att bevilja inträde även vid högre ålder, dock ej över 50 år. I central-sjuk-kassa skall varje medlem av lokalsjuk-kassa inom verksamhetsområdet få inträda oberoende av åldern.

Centralsjuk-kassorna skola fungera såsom samlingsorgan för lokalsjuk-kassorna. Samtliga medlemmar i lokalsjuk-kassa skola sålunda tillhöra även centralsjuk-kassan för motsvarande område, medan å andra sidan i regel ingen får ingå direkt i centralsjuk-kassa, då lokalsjuk-kassa finnes på orten. Sådan direkt anslutning till centralsjuk-kassa är emellertid medgiven, om lokalsjuk-kassa ej upprättats på den plats, där medlemmen är bosatt. I centralsjuk-kassorna kunna således två slag av medlemmar förekomma, nämligen dels indirekt och dels direkt anslutna medlemmar, av vilka endast de förstnämnda dessutom tillhöra lokalsjuk-kassa. Möjligheten till anslutning av medlemmar direkt till centralsjuk-kassa är emellertid begränsad genom vissa särskilda bestämmelser. Flyttar en medlem av erkänd sjuk-kassa från kassans

verksamhetsområde till ort, där annan erkänd kassa finnes, skall vidare medlemmen vanligen ha rätt att oberoende av eljest förekommande inträdesvillkor ingå i kassan å den nya orten.

I erkänd sjuk-kassa får ingen vinna inträde eller kvarstå endast för erhållande av moderskapshjälp. Frånsett att medlem av lokalsjuk-kassa skall vara medlem av centralsjuk-kassa, får dessutom i regel ingen samtidigt tillhöra mer än en erkänd sjuk-kassa.

Försäkringens prestationer.

I prestationshänseende medför förordningen om erkända sjuk-kassor betydande utökning i jämförelse med nuvarande förhållanden. Kassan skall vara skyldig att bekosta såväl sjukhjälp som moderskapshjälp, och sjukhjälpens skall i regel utgöras av både ersättning för utgifter till sjukvård och ett kontant understöd i penningar för varje dag (sjukpenning). Moderskapshjälpens skall omfatta dels ersättning för biträde av barnmorska vid förlossning eller för vård å allmän sal å förlossningsanstalt och dels ett understöd i penningar för varje dag (moderskapspenning). Såsom frivillig prestation får erkänd sjuk-kassa därjämte — lokalsjuk-kassa dock endast efter medgivande av tillsynsmyndigheten — tillförsäkra sina medlemmar sjukvårdsersättning även vid sjukdom, som drabbar medlems barn under 15 år.

I fråga om sjukhjälpens gäller emellertid den bestämmelsen, att medlem,

Oscarias

Marta - Skor

äro lämpligaste skor för sjuksköterskor och andra som äro i behov av en mjuk och behaglig fotbeklädning. Säljas i egna affärer landet runt.

Oscaria

— den rätta skon —

Prova och köp

som icke har eget förvärvsarbete, ävensom gift kvinna får tillhöra erkänd sjukkasse för erhållande av endast sjukvårdersättning. Är någon på grund av lag eller utfästelse berättigad erhålla läkarvård genom arbetsgivare e. d., får vidare sjukhjälp i form av enbart sjukpenning förekomma. Beträffande sjukvårdersättningen är å andra sidan föreskrivet, att ingen, för vilken det vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt upptagna beskattningsbara beloppet överstiger 8,000 kronor, får tillförsäkra sig sådant understöd.

Sjukvårdersättning skall bekostas vid varje sjukdom, som enligt läkares utsago kräver vård av läkare samt i regel motsvara $\frac{2}{3}$ av den sjukens utgifter för läkarvård, inberäknat eventuella kostnader för läkares resa. Normgivande för denna ersättnings storlek skall emellertid vara en av Kungl. Maj:t utfärdad taxa, avseende sådan vård, som kan meddelas av varje legitimerad läkare, och kassorna bli således ej pliktiga att ersätta medlemmen mer än $\frac{2}{3}$ av taxebeloppet. En medlem, som exempelvis anlitar en specialist i stället för en allmänt praktiserande läkare och därvid får betala högre arvode än taxan anger, har att själv betala hela tilläggs-kostnaden. I stället för läkarvård kan sjukhusvård ifrågakomma såsom understöd.

Sjukpenning skall i allmänhet utges vid varje sjukdom, som medför förlust av arbetsförmågan eller för vars botande den sjuke enligt läkares föreskrift bör fullständigt avhålla sig

från arbete. Emellertid får sjukpenning ej bekostas i anledning av ålderdomssvaghet, som icke är förenad med verklig sjukdom, samt i en del fall av kriminell eller därmed jämfäst art. Undantagna äro dessutom i regel sjukdomsfall, vid vilka arbetsförmågan ej blivit nedsatt med minst $\frac{1}{4}$. Sjukpenning får vidare icke beviljas för bl. a. de 3 första dagarna av ett sjukdomsfall (karenstid). Karenstiden får utsträckas utöver 3 men högst till 7 dagar. Är den sjuke berättigad till ersättning enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete e. d., skall sjukpenningen från erkänd sjukkasse minskas med det belopp, vartill ifrågavarande ersättning uppgår. Slutligen är i fråga om sjukpenningens belopp föreskrivet, att högre sjukpenning än 6 kronor icke får förekomma, såvida icke tillsynsmyndigheten lämnar medgivande därtill.

Sjukhjälp, som består i ersättning för utgifter till annan sjukvård än sjukhusvård, utgår, såvitt angår medlem av lokalsjukkasse eller sådan medlems barn under 15 år, i sin helhet från lokalsjukkasse samt eljest från centralsjukkasse. Med avseende å sjukhusvård eller sjukpenning skall sjukhjälpstiden i lokalsjukkasse i regel vara bestämd till 18 dagar men kan under vissa omständigheter få utgöra 90 dagar. För återstoden av sjukhjälpstiden svarar centralsjukkassen så att sammanlagda understödstiden för ett sammanhängande sjuklighetstillstånd blir minst 2 år.

Moderskapspenning skall utgå med

Ingenstädes i Stockholm köpa damerna sina handskar så fördelaktigt som i Twilfit, Nybrogatan 11, Stockholm.

samma belopp som sjukpenningen, dock i regel med lägst 2 kronor. Understödstiden är satt till minst 30 och högst 56 dagar; för industriarbeterskor, som hemfalla under lagen om arbetarskydd, är emellertid minimitiden 42 dagar.

I fråga om skyldigheten för erkänd sjuk-kassa att utge sjukhjälp i form av sjukvårdsersättning är att märka, att förordningen i denna del träder i kraft först den 1 januari 1938.

Statsbidragsbestämmelser.

Genom att antagas till erkänd sjuk-kassa förvärvar kassa rätt till statsbidrag, utgående dels i förhållande till antalet medlemmar i kassan och dels i förhållande till bekostad sjukhjälp och moderskapshjälp.

Till såväl lokal- som centralsjuk-kassa skall vanligen för varje medlem utgå ett bidrag av 1 kr. 50 öre och för varje sjukdag — förutsatt att sjukpenning utgivits med minst 1 krona eller sjukhusvård bekostats — 50 öre. Härtill kommer i regel 1 krona för varje dag, då kassan utgivit moderskapspenning om minst 2 kronor eller bekostat vård å förlossningsanstalt. Vidare bidrar staten med i allmänhet halva kostnaden för sjukvård, dock sammanlagt för båda slagen av kassor vanligen högst 3 kronor eller, då vård lämnats även medlems barn under 15 år, 4 kronor. För Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands landstingsområden äro emellertid dessa maximibelopp i

stället respektive 5 och 6 kronor. För centralsjukkassas utgifter för barnmorskevård utgår i regel statsbidrag med halva beloppet.

Statsbidrag utgår icke för bl. a. dag, då medlem uppburit ersättning enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete eller då medlem, vilken är på stadigvarande sätt och med full sysselsättning anställd i statens tjänst, på grund av denna anställning åtnjutit avlöning eller annan ersättning med minst 1 krona. För sjukdagar, som komma på tid utöver 3 år för ett sammanhängande sjuklighets-tillstånd, utgår ej heller statsbidrag. Vidare får bidrag vanligen ej beräknas för medlem, tillförsäkrad högre sjukpenning än 6 kronor. Även i övrigt äro vissa inskränkningar föreskrivna.

Moderskapsunderstöd.

Enligt förordningen om moderskapsunderstöd åläggas centralsjuk-kassorna att förmedla och handha utbetalningen av statligt understöd, avsett för huvudsakligen sådana mindre bemedlade barnaföderskor, som icke äro medlemmar i erkänd sjuk-kassa.

Moderskapsunderstöd skall utgå med 1 krona per dag under vanligen högst 30 dagar men för kvinnor, som beröras av lagen om arbetarskydd, högst 56 dagar. Behov av understöd skall i allmänhet anses föreligga, om för kvinnan eller, då hon är gift och sammanlever med sin man, för makarna tillsammans vid senaste taxe-

ÄRADE DAMER!

Ett omsorgsfullt utfört och välsittande plagg är alltid angenämt att använda och blir därför i längden billigast, i synnerhet som det kan erhållas till mycket förmånliga priser.

Såväl *Ridkläder* som *Kappor* och *Promenadkostymer* hos

OLOF AHLGREN

Regeringsg. 13, 3 tr., hiss, STOCKHOM. Tel. N. 118 75.

ring till inkomst- och förmögenhets-skatt icke upptagits beskattningsbart belopp, uppgående till minst 500 kronor. Såväl prövningen av behovet som utbetalningen av understödet skall verkställas av vederbörande centralsjuk-kassa, såvitt ej annat överenskommes med lokalsjuk-kassa. Vad kassa utbetalt i understöd, återbetalar statsverket kvartalsvis.

Förordningen om moderskapsunderstöd träder för varje centralsjuk-kasseområde i kraft å dag, som Konungen bestämmer.

Ovanstående korta redogörelse berör givetvis endast huvudpunkterna i den nya lagstiftningen. Den som önskar taga närmare kännedom om lagstiftningens innehåll, får jag hänvisa till en i dagarna utkommen handbok för erkända sjuk-kassor, vilken utgivits på Sveriges allmänna sjuk-kasseförbunds förslag av den främste auktoriteten på sjuk-kasseområdet, byråchefen Theofil Andersson. Handboken innehåller författningstexter jämte förklaringar, anmärkningar och anvisningar och lämpar sig på grund av det klara och populära framställningssättet lika väl för männen av facket som för övriga intresserade. RAGNAR ENGSTRÖM.

Nya förbundsmedlemmar

M a l m ö: Fru Ebba Wennerth.

M j ö l b y: fröken Anna Björkman, fröken Anna Brizèr, fröken Rut Haagebyhn, fru Thyra Hogstadius, fröken Marta Lundgren, fru Karin Olsson, fru Sigrid Willner.

T o m e l l i l l a: fru Mary Hultmark, fru Ingrid Johansson.

Hos Dr Mary Mills Patrick.

En banbrytare för modern kvinnoutbildning i Turkiet.

Jag brukade ibland bli inbjuden till Luncher, givna av studentskeföreningen vid Columbia University för att fira någon amerikansk eller engelsk kulturpersonlighet på besök i New York. En gång var det mrs. Todd, utgivarinnan av Emily Dickinsons dikter, som kom och delade med sig av sin förstahandsbekantskap med skaldinnan. En annan gång en engelsk teaterledare o. s. v.

Några professorer i fakulteten voro vanligen inbjudna. (Men jag såg aldrig vid dessa tillfällen några manliga ungdomar.) Bland gästerna hade jag mer än en gång observerat en liten äldre dam av intellektuell typ och med ett flärdfritt yttre. Jag hade sett på det lilla torra ansiktet, och jag hade på grund av andras respekt förstått, att hon måste vara en människa med en gärning bakom sig. Men jag hade ej ens lyckats uppfatta hennes namn, och fast vi sutto helt nära varandra blev det intet samtal av, trots presentation — hon kände sig helt visst icke dragen till mig!

Vid utgången från lunchbordet kom jag åter i hennes närhet. Hon talade med en av mina vänner om betydelsen av en ny astronomisk upptäckt. Och jag råkade kasta in något litet yttrande, som plötsligt intresserade henne. Hon såg på mig med en genomträngande blick. Fanns där väl

Fruktcentralens butiker:

Drottningg. 41, Drottningg. 11, Regeringsg. 11, Biblioteksg. 11, Kungsg. 57, Vasag. 3, Vasag. 8, Vasag. 25—27, Vasag. 38, V. Slussg. 8, CENTRALBANGÅRDENS STORA VÅNTHALL, Stockholm.

Alltid förstklassig frukt.

någonting därinne? — undrade denna korta blick lika tydligt som om hon frågat med ord. "Vill Ni äta lunch med mig den och den dagen — vid Kings-(???) helt nära Columbia — alla vet var det är!" Jag tackade ja, men om mitt frågande utseende tog hon ingen notis, utan försvann. Jag var alltså bjuden på lunch utan att veta hos vem eller var, fast jag tackat ja!

Det första var dock lätt att få reda på. Ty "alla" visste, att damen var D:r Mills Patrick, som skapat den första stora bildningsanstalten för kvinnor i haremslandet och därigenom blivit banbrytare för kvinnornas jämställdhet med männen. Hon hade under flera årtionden varit rektor för ett stort kvinnligt college, rättare kvinnouniversitet, i närheten av Konstantinopel. (Hester D. Jenkins hade skrivit en bok därom: *An Educational Ambassador to the Near East.*) Hennes huvudämne hade varit grekiska. Var det denna kärlek, som dragit henne bort mot Balkanhalvön efter utomordentliga studier? Helt nyligen, efter fullbordad livsgärning, hade hon äntligen givit ut sitt verk, *The Greek Sceptics* (New York 1929), vilket egentligen livet igenom sysselsatt henne. —

Gällde så för mig att få rätt på Kings-någonting, "nära Columbia". Där fanns många sorters "kungligt" i New York. Såg jag inte dagligen en stor skylt för en lant-

bruksutställning med inbjudan to meet the Royalty of Cattle-dom! Varken King's Hotel eller en liten underjordisk lunchplats med samma namn visade sig vara det rätta. Till all lycka upptäcktes jag dock på det sistnämnda stället av en person, som kunde visa mig rätt. Ty på Hotel King's Crown — lyckligtvis ej långt därifrån — hade D:r Mills Patrick sitt residens.

Jag kom sent. Hon hade suttit och väntat på mig i hotellets matsal. Och jag var dess mera ledsen, som hon inte befann sig väl den dagen. Vi kom under måltiden in på religiösa och filosofiska spörsmål. Jag förnam dock egentligen hela tiden samma undran från hennes sida om jag egentligen var en person som var värd att tala med eller icke.

Hon inbjöd mig emellertid att följa med upp till sin bostad, allra överst i hotellet tror jag, med utsikt över en ocean av hustak, de flesta djupt nere, och bortom dem havet självt. Jag har sällan varit i en så personlighetspräglad boning som detta lilla hotellrum ovan vimlet. Där var gott att vara bland böcker och tavlor. Hon räckte mig sin sista bok om skeptikerna och bad mig läsa introduktionen och slutet, medan hon själv vilade sig på bädden.

Och jag satte mig i länstolen och läste, tyst och länge. Hon ville i sitt arbete visa hur skeptikerna kämpat för att riva ner muren mellan tro och vetande och varit föregångare för den

Östermalms Pressningsetablissemang

Östermalmstorg 2, 1 tr.
STOCKHOLM

— OBS.! Kemisk tvätt.

Rekommenderas för pressningar, reparationer och renoveringar av

DAM- OCH HERRKLÄDER.

Noggrant arbete, billiga priser. Obs. Ej maskinpressning. Avhämtas efter tillsägelse pr telefon 780 87. Bostadstelefon: Östermalm 22 53.

moderna forskningens öppna frågoblick på tillvaron (som, också den, framgår av en fördjupad tro).* Jag fick ett intryck, att här låg ett helt livs vända äntligen framlagd i ett tankeresultat av genomskinlig klarhet. Vad jag rörde vid var inte bara en bok om skeptikerna; där låg en intellektuell människas samvetskamp mellan pärmarna. Det var som om jag hållit ett hjärta i min hand, där jag satt och läste denna bok, som förvisso intet hade av "känslotänkande" i sin fasta klara logik.

Med anledning av ett Dantecitat kom jag att nämna för henne Arnold Norlinds (aldrig publicerade) teori, att det österländska inflytandet på Dante sannolikt kommit via katarerna (genom hans far). Detta intresserade henne på det högsta. Hon reste sig ur bädden. Och det där lilla ansiktet, som förut sett så tomt ut, genomstrålades av eld och intelligens.

Isen var bruten. Hon orkade med mig ändå, hon ville det. Och nu fick jag höra från arbetet i Turkiet. En djup kärlek till de unga framtidskvinnorna lyste fram. Och en stolthet över dem. Jag fick se porträtt av flera bland hennes studentskor, som nu voro kända som skaldinnor, sociala arbetare, romanförfattarinnor o. s. v. Kände jag till den och

* Jag är ej nu i tillfälle kontrollera exaktheten av denna uppfattning ur minnet. Den kan vara missvisande på någon punkt.

den? För det mesta måste jag okunnigt svara nej. Men jag fick ett intryck av den hänförelse, det ansvar för nationen, den intellektuella vakenskap, som kännetecknade ett stort antal av dessa kvinnor, som fått en utbildning så diametralt olika sina mödrars — och många samtida landsmanninnors. Hon visade mig Halidé Edibs *Turkey faces west*,* som nyss utkommit. Jag fick se fotografier av hennes college, underbart beläget med stora parker. Och till sist hennes bok *Under five sultans*.

Och jag anade vilken gärning, som låg bakom denna människa, som satt häruppe i en vindskupa i New York. Kemal Pascha har inte varit ensam om att göra ett nytt Turkiet, den slutsatsen måste jag dra ur allt vad jag hörde om kvinnornas insats därute.

Det är alltid överväldigande att möta något stort, ett nytt universum, där man — av pur okunnighet — intet förstått att vänta. Det är också förödmjukande. Varför voro ens ögon så förhållna?

EMILIA FOGELKLOU.

* I *Memoirs of Halidé Edib* (1926) finner jag följande passus rörande D:r Patrick (jämförd med en av sina kolleger): "Dr. Patrick var en mera universell ande, hon hade vida sympatier och representerade alltigenom en friare uppfostringslinje, baserad på internationellt och mänskligt samförstånd... D:r Patrick stred för att ge vidare vyer och innebörd åt hela arbetet." (Sid. 193.)

Ni Vill Bo
CENTRALT OCH BEKVÄMT?
Bo då på

Sthlms Kristliga Ynglingaförenings
HOTELL

Bryggaregatan 10. -- Tel. N. 304 70.

Nyrestaurerat.

Hiss.

Badrum.

E L E V E R

erhålla god undervisning i tillskränning, uppsättning och provning ävensom mönsterkonstruktion.

Ellen Lundberg

Birger Jarlsgatan 39, 4 tr. Tel. 15 50.

Mödrarna och arbetet.

Av *L. H. de Craene—van Duuren.*

Till och med i de mest framskridna länder anses kvinnorna ännu i våra dagar som underlägsna varelser och behandlas som sådana, ur stånd att förstå vad som är för dem lämpligt och nyttigt, och man utgår följaktligen ifrån att det är nödvändigt och tillåtligt att göra dem till föremål för särdrag och restriktioner.

Det är av denna orsak som lagstiftarna, när de ansåg det nödvändigt att skydda moderskapet, inte fann annan utväg än att pålägga den arbetande modern restriktioner som inskränkte hennes frihet och skadade henne i hennes ekonomiska intressen.

De första lagar som tillämpats inom detta gebit är ett upprörande vittnesbörd om ologiskheten, tanklösheten, bristen på sunt förstånd och humanitet hos dem som utarbetat dem. Ty, under det att de förbjuder arbeterskan att återtaga sitt arbete under ett bestämt antal veckor efter nedkomsten, tillförsäkras de henne ej på grund härav någon gottgörelse.

Utan tvivel hade de, som för lagstiftarna angivit det nyttiga i vila för kvinnor i samband med barnsörden, underlåtit att fästa deras uppmärksamhet på att kvinnorna under denna tid också behöver äta.

De män — och kvinnor —, som inte berörs av dessa lagar, anser dem som ett socialt framsteg. De räknar inte med de arbeterskors klagan, som re-

ducerade till hunger, tiggeri eller — utestängda från fabriken eller verkstaden — är nödgade att ta ett hårdare och ännu mindre väl betalt arbete.

På detta sätt introducerades till att börja med i vissa länder lagstiftningen beträffande det s. k. moderskapskyddet. Den skulle, längre fram, få en internationell karaktär.

Washingtonkonventionen år 1919 angående kvinnor före och efter nedkomst förbjöd arbete för dessa efter barnets födelse under en tid av sex veckor i alla industriella eller handelsföretag, allmänna eller privata. Den tillerkände dem rätten att lämna sitt arbete sex veckor före den antagna tiden för nedkomsten. Den tillerkände dem ävenledes under dessa tidsfrister en gottgörelse tillräcklig för deras och deras barns uppehälle, under goda hygieniska villkor; beloppet skulle av varje lands behöriga myndighet fastställas.

Arbetsförbudet var preciserat och lätt att tillämpa: modern kunde inte undkomma det. Men frågan om gottgörelsen var vida mera elastisk. I en mängd fall har lagstiftarna, säkra om att kvinnorna genom lagen effektivt hindras ifrån att arbeta i fabriken och verkstaden, inte visat något större nit eller någon vidare generositet i fastställandet av den del av konventionen, som rörde understöden.

Gamla Finska Linnemagasinet, Stockholm

Drottninggatan 38.

Hamngatan 17 (filial).

Specialaffär i linnevaror.

Obs! Endast höga kvalitetsvaror till enastående billiga priser.

SPEC. UTSTYRSLAR.

— FÖRSLAG LÄMNAS GRATIS.

Till synes har Washingtonkonventionen tillförsäkrat gravida kvinnor en fördel genom att berättiga dem till sex veckors arbetsvila före nedkomsten. Men denna bestämmelse, i likhet med andra speciella förpliktelser av detta slag som ålagts arbetsgivaren, har endast haft till resultat att göra kvinnorna mindrevärdiga på arbetsmarknaden. I själva verket gör den en kvinnlig anställd mindre begärlig, dyrare, och på grund härav mindre önskvärd för arbetsgivaren, som inte vill anställa henne eller också betalar henne mindre.

En del anhängare av det s. k. moderskapsskyddet tror sig genom detta försvara modern mot eventuella fordringar från arbetsgivarnas sida, vilka, såsom en press på henne, skulle komma henne att återtaga sitt arbete tidigare än hennes hälsa tillåte.

Detta skydd är illusoriskt, ty varje arbetsgivare, som inte ställer sig välvillig mot särbestämmelserna i fråga om gravida kvinnor eller nyblivna mödrar, avskedar arbeterskan när hon visar sig vara i grossess. Enda resultatet för kvinnans räkning är att hon mister sitt arbete några månader tidigare.

Andra skyddsivrare anser att man enbart måste räkna med barnets intresse, moderns rätt helt oavsedd. De räknar inte med kvinnan som en varelse i och för sig, endast i egenskap av att hon bär barnet och föder det till världen. Det är i namn av barnets intresse, som man med åsidosättande

av all rättvisa, inskränker hennes personliga rätt, som man godtyckligt lägger band på hennes frihet, som man hindrar henne att förtjäna sitt uppehälle, om hon finner detta nödvändigt vid tiden för hennes barns födelse, då detta ådrar henne nya bördor.

För övrigt, modern lär bättre än någon som helst annan kunna, i detta särskilda fall, bedöma om hennes barns intresse — vilket hon bekymrar sig om minst lika mycket som lagstiftaren gör det — fordrar att hon arbetar eller inte.

Slutligen finns en annan kategori försvarare av särlagstiftning för kvinnoarbetet, nämligen de som prisa restriktioner som ett medel att skydda kvinnorna mot sig själva. De anser henne utan omdömesförmåga och är övertygade om att det tillhör lagstiftarna att pålägga henne vägledning i livets viktigare förhållanden.

Man skyddar inte en fullvuxen mänska, vid sina sinnens fulla bruk, genom att inskränka hennes rättigheter, hindra hennes verksamhet och skada hennes ekonomiska intressen. Den situation, som en kvinna kommer i genom att vissa förhållanden vid hennes graviditet samt vid nedkomsten hindrar henne att temporärt sköta sitt arbete, bör i lagen sammanfalla med bestämmelser angående varje arbetare, man eller kvinna, som drabbas av arbetsoförmåga på grund av sjukdom. Kvinnorna bör i detta fall, under sin frånvaro, åtnjuta vanlig

REYMERHOLMS KRONOLJA
TILL BAKNING, SALLAD,
STEKNING och FLÖTTYRKOKNING

Lundahls Möbelolja

är ett utmärkt renoveringsmedel för bonade, polerade och lackerade möbler, golv, korkmattor etc. Borttager vattenfläckar på bonade möbler, återställer dem i sitt nybonade skick. Efter användning av oljan är möbelen impregnerad.

LUNDAHLS TEKN. FABRIK
Köpmangatan 24.
Stockholm.

gottgörelse. Frågan om bidrag, som skulle ges i den nyföddes intresse, hör hemma i barnavårdslagstiftningen.

En mängd kvinnor är anhängare av denna så kallade moderskaps-skyddslagstiftning.

Somliga, liksom inte få män för resten, säger att den är ett gott, därför att de hört andra säga så. De har aldrig tänkt på de olyckliga följderna.

Andra, borgerliga kvinnor, som inte drabbas av denna särslagstiftning, finner den utmärkt emedan den "beskyddar" arbeterskorna, som de anser till den grad okunniga, till den grad i avsaknad av intelligens och till och med av enkelt sunt förstånd att det är nödvändigt att behandla dem som barn, att tvinga dem, "till deras eget bästa". De berömmar lagstiftaren som inskränker deras frihet för att skydda dem.

De gör inte klart för sig att ned-sättningen av personvärdet, som dessa särslagstiftningsåtgärder innebär, icke endast träffar modern. Den sträcker sig till alla kvinnor, då lagstiftarna tror sig ha rätt att behandla dem inte som medvetna, fria och ansvariga samhällsmedlemmar, utan som halv vuxna, vilka man ostraffat — under förevändning av skyddande — kan pålägga speciell lagstiftning, inskränkande deras rätt-

tigheter, vilket ingen man skulle samtycka till, men som han, i detta fall, ofta är ensam att dra fördel av.

Kvinnorna bör förstå att varje anfall på rättigheter, som gäller någon bland dem, emedan hon är arbeterska, hustru, moder eller prostituerad, även inkräktar på alla andras, att varje restriktion av hennes personliga rätt, vad än motivet må vara och vilket namn man än ger detta, är en orättfärdighet och bör, av denna grund, bekämpas tills den är utplånad.

Det finns mellan männen en köns-solidaritet, som gör att de grupperar sig, alla, starka och svaga, friska och sjuka, intelligenta och dumma, rika och eländiga, som en särskild kategori av överlägsna varelser, innehavare av rättigheter och utdelare av privilegier.

Samma könssolidaritet borde framskapas kvinnorna emellan och få förena dem i gemensam aktion mot varje anfall på deras ställning som vuxna, myndiga människor, samla dem i kamp mot gamla orättvisor, lämningar av förgångna tider som ännu tynger dem.

Då först skall de taga sin rätta plats i det gemensamma livet, då först skall de tillsammans med mannen kunna hjälpa till att bygga upp framtidens sanna, mänskliga samhälle.

Skogens Ättika

välsmakande bords- och inläggningsättika

Tillverkare:

Skogens

Kol Aktiebolag

Bollnäs

Mödrarna och arbetet.

Av *Elvira Wedberg.*

Man skulle önska att alla de tusentals kvinnor, som arbeta i industrin och dessutom ha hem och barn att sköta, kunde göra sina röster hörda i diskussionen om Open Door's program. Men de flesta av oss äro alltför upptagna av det dagliga slitet i fabriker samt morgon och kvällsarbete i hemmen, för att vi skola orka eller ha ro att offentligen ta till orda inför de problem, som Open Door ställer under debatt. Själv arbetar jag i en fabrik, som sysselsätter över tusentalet kvinnor, och jag vet att de stå inte likgiltiga inför dessa frågor. Under matrasterna, på vägen till och från arbetet diskutera vi dagens aktuella frågor. Den sista tiden ha diskussionerna rört sig kring lagen om moderskapsskydd. De allra flesta kvinnor inom fabriker stå frågande inför Open Door's ställning till detta, för de kroppsarbetande kvinnorna så viktiga problem. Man säger, att kvinnan skall själv avgöra huruvida hon skall arbeta före och efter barnsönd i det yrke hon valt. Ja, för den kvinna som, ofta mot en usel lön, kan anställa en annan kvinna att ha hand om hennes lilla barn, är saken lätt avgjord. Men för den, som skall lämna sitt barn på en spädbarnskrubba kl. 7 på morgonen, ter sig saken annorlunda. Den som inte arbetar inom industrin kan ej förstå hur maskinbullret och jäktet pressar och tröttar en människa. Efter en sådan

dag skall modern hämta barnet, göra dagens uppköp samt i övrigt utföra alla de tusen saker som fordras för att hålla ett hem i ordning. Skulle en sådan kvinna själv få välja, valde hon med säkerhet att stanna hemma de sex veckorna. Ja, bland mina kamrater är den uppfattningen ganska allmän att sex veckor är för litet.

Skulle lagen om moderskapsskydd slopas, följer verkligen därav att kvinnan får välja själv om hon skall arbeta eller ej? Nej, förvisso inte! Därvidlag finns många situationer som Open Door-damerna inte kunna sätta sig in i. Det bleve för långt att här skriva om alla de omständigheter som kunna tvinga en kvinna att mot hennes vilja börja arbeta omedelbart efter en barnsäng. Man kan exempelvis tänka sig följande situation: På en arbetsplats uppstår en tillfällig brådska; två kvinnor skola föda sina barn just under denna tid. Den ena har möjlighet att vara ledig fjorton dagar före och sex veckor efter sin nedkomst, då den andra däremot anser sig nödsakad att trots allt arbeta in till sista dagen och börja, så snart hon kan stå på benen. När sedan permittering eller avskedning anses nödvändig, blir det säkerligen den, som unnade sig ledigt, som får gå.

En skärpning av lagen skulle hälsas med glädje av de flesta industriarbeterskor.

Homeopatiska Självläkaren

av **Klara Fransén.** Första svenska originalarbete byggt på egna erfarenheter. Förord av läkare. Erhålles å S. F. S. V. H. byrå, Sibylleg. 36, Stockholm. Pris Kr. 6. Ny uppl. 9—10 tusendet.

Koppning

för värk och svullnad i benen
kylda händer och fötter, ischias

Leg. spec. **Clary Dahlström**
Dalagatan 25, Stockholm.
Tel. 84104, Kl. 10—2.

Understöd till social upplysningsverksamhet.

Kvinnoföreningar, som ämna anordna upplysningskurser i sociala ämnen, kunna för detta ändamål ansöka om smärre penningbidrag. Sådan upplysningsverksamhet skall vara partipolitiskt neutral, vilket icke utesluter att politiska kvinnoföreningar kunna deltaga i anordnandet.

Ansökan om bidrag, gemensam för ett flertal föreningar på samma ort, ställes till FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDETS KOMMITTÉ FÖR SOCIAL UPPLYSNINGSVERKSAMHET, Klarabergsgatan 48, Stockholm.

I ansökan bör anges vilka ämnen den planerade kursen skall omfatta och såvitt möjligt även föredragshållarens namn. Ansökan avseende upplysningskurs under verksamhetsåret 1931—1932 bör helst inkomma före oktober månads utgång.

*

De pengar, som genom kommittén utdelas, äro en rest av testamentsmedel tillhörande Martina Bergman-Österbergs upplysningsfond, som på sin tid skänktes till L. K. P. R. och vars återstod vid rösträttskommitténs upplösning förlidet år överlämnades till förvaltning av Fredrika-Bremer-Förbundet. Nu disponibelt belopp uppgår till omkring 2,000 kronor.

Vid köp av Lysnings- o. Hederspresenter

i SERVIS, KONSTGLAS samt slipad KRISTALL,
vänd Eder med förtroende till Stockholms största
specialaffär

Nordiska Kristallmagasinet

Drottninggatan 71. Stockholm. Kungsgatan 7.

Tapetkompaniet

Malmtorgsgatan 5

Kvalité och stil

Debatt om Open Door.

Ett improviserat möte med diskussion kring en del punkter i Open Door International's program hölls den 31 augusti på Årsta-klubbens lokal. Mötet var anordnat av styrelsen för F.-B.-F:s Stockholmskrets och deltagarna hälsades välkomna på svenska och engelska av fröken I. von Plomgren. Av O. D. I:s styrelse närvaro ordföranden miss MacMillan, sekreteraren Mrs Le Sueur och fröken Ingeborg Walin. Det övriga talrika auditoriet representerade de kvinno-kretsar, som under konferensveckan fått en inblick i Open Door's principer och arbetssätt.

Diskussionen, som inleddes med korta anföranden av damerna Mac Millan och Le Sueur, kom nästan utslutande att röra sig kring lagstadgad moderskapsvila för industriarbeterskor. O. D. I:s talesmän yrkade på att den blivande eller nyblivna modern skulle ha frihet att välja om hon ville utföra förvärvsarbete eller icke samt att barnets behov av skydd skulle tillgodoseas genom särskild lagstiftning. Mot denna uppfattning framhöll andra att moderns och det späda barnets intressen och hygieniska behov på det närmaste hörde samman, liksom att kvinnas frihet att vid tiden omkring barnsörd själv bestämma angående sitt förvärvsarbete i det verkliga livet kunde bli illusorisk. Påbjuden moderskapsvila skulle emellertid kompenseras av ekonomiskt vederlag.

Av meningsutbytet framgick, att fastän förståelsen för Open Door-programmet i övrigt var allmän, åsikterna dock bröto sig i frågan om mo-

derskapsvilan. En direkt fråga till O. D. I:s ledning om organisationen kunde medge skiftande åsikter i denna punkt hos medlemmar besvarades avböjande.

I diskussionen, som var synnerligen livlig, talade bl. a. de båda inledarna, läkarna Alison Hunter, Glasgow, och Ada Nilsson, advokaterna Andén och Staël von Holstein, fröknarna I. Walin, G. Bergström, A. Lindhagen och A. Thorstenson samt mötets enda parlamentariker fru Agda Östlund. Som ordförande under diskussionen fungerade fröken I. Palme och som tolk fröken A. Åbergsson.

"Hem och Hjälp".

Stockholm har sedan i våras ett stort och vackert hem för arbetssökande kvinnor med namnet här ovan. Idén framfördes redan för nio år sedan av fru Elin Lindley och fröken Hanna Grönwall, främst med tanken fäst på svårigheterna för hembiträden att ordna sitt uppehåll medan de söka plats. Sedan Stockholms stad nu givit ett lån å 12,000 kr. till inredning av ett hem för arbetssökande kvinnor — ej enbart begränsat till den förstnämnda kategorin — samt ett anslag å 8,000 kr. till driftkostnader har saken kommit i hamn, och föreningen Hem och Hjälp för arbetssökande kvinnor har nu sina trevliga, praktiskt inredda lokaler i ett gammalt rymligt hus Brunnsgratan 28. De omfatta tre våningar med sammanlagt 20 rum, förutom kapprum, garderober och tvättrum. Dessutom ett samlingsrum.

Hemmet förestås av en sjuksköterska. Priset är endast kr. 1 å 1: 25 per säng, bad inberäknat, och för 25 öre erhåller gästerna frukost, gröt och mjölk, kaffe och skorpor.

Fru Lindley är ordförande i styrelsen.

DÖVAS VÄLS

Syateljé och lappcentral mottager beställningar och lagningar av all slags sömnad. Ostermalmsg. 33, n. b. Tel. 16193. Öppet vardagar 9-7, lördagar 9-2.

GER ARBETE ÅT DÖVA KVINNOR.
Moderata priser. Välgjort arbete.

Selma Larson

Tegnérsgatan 35, 1/2 tr.

Plissering Picot, Hålsöm, Knappslagning utföras.

10 % lämnas till Fredrika-Bremer-Förbundets medlemmar.

Notiser från bokvärlden.

Siri Zöllers självbiografi. Historien om ett äktenskap och en livssyn. Utgiven av *Emilia Fogelklou*. Albert Bonniers förlag.

Vad denna bok innehåller anges av undertiteln. Den är emellertid endast ett brottstycke av Siri Zöllers egna dagbogsanteckningar, ett månghundra små blå blyertsskrivna, numrerade anteckningsböcker, tillvaratagna av hennes efterlevande syster, fru Alf-hild von Bahr. I sinom tid lär dessa, som ett sammanarbetat stort memoarverk angående Siri Bergman-Zöller och hennes man, Egon Zöller, komma att utges.

Den nu publicerade boken ger en första teckning av den egenartade personlighet Siri Zöller var, av hennes själsutveckling och envetet fasthållna begär att "få tänka".

Från Boströms filosofi, som varit hennes självtillägnade ledstjärna under tidigare år, arbetar hon sig ut "till den moderna erfarenhetsvetenskapens frågoblick inför allt i universum", som Emilia Fogelklou formulerar det i sin inledning till den i våras utkomna boken. Forskarandans och religiositetens krav har blivit ett i hennes inre, och hon söker ur denna enhetlighet i sin egen inställning till livs- och själsproblemen forma ut en filosofi, som skall kunna för människorna bli bryggan över till en högre, mera organisk samhällstyp än den tiden kommit till.

Arbetet härmed, fasthållet genom åren med en seghet och intensitet som kanske saknar sitt motstycke, utan den älskade makens tro på hennes möjlighet att fullfölja sin uppgift, blir tragiken i hennes liv och hart när hennes lyckas skeppsbrott. Hennes

aldrig övergivna kamp för sitt "verk" är denna självbiografis stora linje.

Siri Zöller är en så pass egenartad företeelse att det är av intresse att göra bekantskap med henne och hennes liv. — Det har fogat sig så att detta Herthahäfte har en minnesruna över fru Gertrud af Klintberg. Hon och Siri Zöller var systrar och boken ger en fängslande skildring av det gemensamma barndomshemmet i Dunker och Lilla Malma prästgård.

Hetär. Dikter av *En rimmerska*. C. W. K. Gleerups förlag.

Den ljusa glansen över och det melodiska fallet av stroforna i denna diktsamling väcker mycket direkta associationer och man undrar över att Jane Gernandt Claine gömt sitt namn under den anspråkslösa beteckningen "En rimmerska". Är det i känsla av att hennes diktning inte går i par med "de ungas", proletärdiktarnas och deras tidsfränders?

Den gör det inte heller, men i *Hetär* sjunger, utanför dagens mod, en diktares egen ton, med välljudets rytm och språkets ansade konst. Det ungt drömburna, som alltid karakteriserat Jane Gernandt Claines diktning, finns även fortfarande här och gjuter sin skira charm kring verserna om den bronsbrunlockiga unga, flöjtblåserskan och hetären, som skickas bort från männens fest, överflödigt vid dessa helleners Erosdyrkan, och kring den andra unga, Maria Magdalena, synderskan, som låter nardussmörjelsens ljuvliga dofter stiga i gästbudssalen, där hon tvär Mästarens fötter och torkar dem med sitt huvudhårs nattsvarta bölja. Och i dikten om dem båda lever "rimmer-

C. J. Pahlmans Bokbinderi

Inneh.: C. D. CARLSSON

Specialité: Handbundna band för offentliga och privata bibliotek! Humana priser!

Sergelgatan 4 — Stockholm

Telefon 96 84.

Etablerat 1842

**Sthlms Dentallaboratorium
& Tandtekniska Institut**

— E. Strandberg. —

Birgerjarlsgatan 127. Tel. V. 620 60

Fullständig utbildning i tandteknik.

Specialkurser — Aftonkurser.

skans" egen skimrande tro på det oförstörbart höga hos människor som kan älska.

The white Flame. The Story of The Save the Children Fund. By *Doroty F. Buxton* and *Edward Fuller* with an Introduction by Sir Philip Gibbs. Longmans, Green & Co., London.

Det har sagts om denna bok att den är ett epos över konstruktiv välgörenhet och karakteriseringen är god. Men den är också en livsstudie, teckningen av Eglantyne Jebb, "den vita flammen", vars låga tände mänsklighetens samvete och fick till stånd det världsomfattande arbetet för räddning av barn som det stora kriget gjort hungrande, hemlösa och övergivna. Den är historien om en mänska, som sätter en ny standard för socialt välfärdsarbete, som väcker andan av internationell samhörighet i omsorgen om skilda länders plågade och lidande barn, "över och bortom bundenhet av ras, nationalitet eller trosbekännelse".

Boken är skriven av Miss Jebbs syster och ivriga medhjälpare i arbetet, Mrs Charles Buxton, samt journalisten Mr Fuller, som från första början ställde sin penna till Rädda Barnen-organisationens tjänst. Den är ingen panegyrik, den är en faktisk redogörelse för en social jätteprestation, som räddat hundrade tusental av hungriga barn, som grundat och uppehåller mönsterstäder, sjukhus

kliniker och arbetsskolor i Europa och Främre Asien och därmed är en vederläggning av den skepticism, som så gärna möter en stor tanke med tal om opraktisk idealism. E. K—n.

F.-B.-F.-kretsarna.

V ä x j ö k r e t s e n var d. 2 juni inbjuden till en synnerligt angenäm kaffefest hos fru Anna Lundqvist. Kretsen hade på årsmötet beslutat arbeta för åstadkommande av en fond för en månads årlig friplats för någon Växjöbo på Drottningens vilohem, som en minnesgård åt vår avlidna diotning. Med varm förståelse härför anordnade fru Lundqvist kaffefesten i sitt vackra hem, där vid smakfullt dukade, blomsterprydda långbord de talrika gästerna hälsades välkomna av värdinnan, och den gladaste stämning rådde. Den bestämda avgiften för kaffet gick odelad till "Vilohemsfonden", enär fru Lundqvist med storartad gästfrihet bjöd på det hela.

En liten utställning hade anordnats av en del vackra och värdefulla vinster för det till i höst planerade lotteriet till förmån för ovannämnda fond. Glädjande var att se hur arbetet för densamma omfattas med intresse. Så hade t. ex. en del medlemmar, som voro förhindrade närvara vid kaffefesten, dock insänt sina "kaffeavgifter", i de flesta fall fördubblade.

Dr. Rut Grubb tackade fru Lundqvist för den så trevliga festen och ej minst för det varma intresse, som genom anordnandet av densamma visats Växjökretnsens arbete för "Vilohemsfonden".

Kobbs Téer

äro sedan 100 år tillbaka kända och erkända som de förnämsta och drickas därför av alla verkliga tévänner.

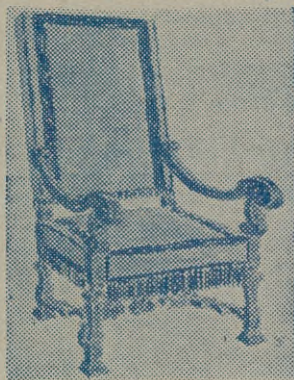
Begär därför

Kobbs Té

HERTHA

Tidskrift för den svenska kvinnorörelsen, utgiven av **FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET**. Redaktör: *Ellen Klemán*.

Samtliga förbundsmedlemmar erhålla tidskriften. *Icke-förbundsmedlemmar* prenumerera å *närmaste postanstalt* eller i *bokhandel*. Pris för postuppl.: 1/1 år kr. 6: 50; 1/2 år kr. 3: 50; 1/4 år kr. 1: 90. Lösnummer 65 öre. *Redaktion och exp.: 48 Klarabergsgat., Stockholm*. Redaktionstid: *tisdagar och fredagar kl. 1—3*. Tel. Norr 48 50, 27 62. Expeditionen: *kl. 11—4 varje söckendag*. Tel. Norr 48 50, 27 62.

Ett stilfullt hem —

Till överkomligt pris kan Ni erhålla detta! Förmåliga rumsinteriörer komponeras.

Nybrogatan 46, Stockholm. Tel. Ö. 42 07.

Införda kostnadsförslag från vår Arkitekt S. Stenström, som gratis står till Edert förfogande med skisser och upplysningar.

Ring endast Ö. 42 07.

Kredit ordnas!

Löfgrens Möbelsnickeri,

Mölnbo. Tel. 77.

TELEBORGS HJELPENSIÓN,

förut å Teleborgs Slott invid Växjö, har förflyttats till
NYNÄS SÄTERI,

beläget nära Nynäshamn i en synnerligen vacker och hälsosam trakt vid en skyddad vik av Östersjön, c:a 1 timmes resa från Stockholm. Undervisning på skolans alla stadier t. o. m. 8:de klassen, även s. k. fri läsning. Särskild kurs för unga flickor i språk, konst- och litteraturhist., musik, hushåll och sömnad. Plastisk gymnastik för dipl. lärarinna. Alla ämnen valfria. Högst kval. lärarkrafter. Individuell undervisning. Infödda språklärarinnor.

KULTUR OCH ARBETSGLÄDJE.

Begär prospekt!

ELSA KJELLANDER-EL KIRSH, Nynäs Säteri, Nynäshamn, Rt. 2.

Landskrona Husmodersskola med barnavård

som är stats- och kommunalt understödd, börjar nya kurser den 1 okt. 1931.

a) Ettårs husmoders- och barnsköterskekurs meddelar undervisning i matlagning, slakt, konservering, tvätt, sömnad, barnavård, trädgårdsskötsel och hemvård samt födoämnes- och näringslära, bokföring, fysiologi, hälso-, barnavårds- och sjukvårdslära. Kursavgift 60 kr. Kostavgift: 20 kr. per månad.

b) ½ års yrkeskurs i hushållsgöromål med någon barnavårdsundervisning. Inträdesålder: Minst 17 år och föreg. praktik i husl. arbete.

c) ½ års specialkurs för blivande barnsköterskor och barnhusor. Undervisningsavgift för ½ års kurserna: 40 kr. per kurs och 25 kr. i kostavgift per månad.

Mindre bemedlade och obemedlade elever kunna erhålla statsstipendier. I helårskursen 171—513 kr. per kurs, i halvårskurserna 90—240 kr. per kurs. Begär prospekt. Anmälningar mottagas av föreståndarinnan. Tel. 11 48.

STYRELSEN.

Innehåll.

Ö. D. I:s konferens i Stockholm 17—21 aug. 1931.

Fru Gertrud af Klintberg. Av *Loffen Dahlgren*.

Sjukkassereformen. Av *Ragnar Engström*.

Hos Dr Mary Mills Patrick. Av *Emilia Fogelklou*.

Mödrarna och arbetet. I. Av *L. H. de Craene—Van Duuren*.

II. Av *Elvira Wedberg*.

Notiser från bokvärlden.

F.-B.-F.-kretsarna.

Färdigsydda sorgklänningar

I BESTÄLLNINGSKVALITET . . .

Vi ha specialiserat oss på sorgklänningar, som sys på egna ateljéer av synnerligen väl skolad personal och i utvalda stoffer. Samtliga modeller äro utarbetade efter senaste moderiktning, lämpliga för olika figurer — passformen är den erkänt bästa. Å såväl material som sömnad lämna vi garanti. — Hänvänd Eder till någon av de ledande firmorna å Eder plats, som alltid ha våra sorgklänningar i lager i lämplig modell och storlek.

Ett välkänt
modellmärke

Inreg.

Hugo Bengtsons A. - B.
Stockholm